

Seat No. : _____

NB-111
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-301 : Sanskrit
कारक प्रकरणम्

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : (1) જમણી બાજુ રહેલા અંકો ગુણ દર્શાવે છે.

Instructions : Figure to the right side indicate full marks.

(2) પ્રશ્નપત્રમાં છાપેલો પ્રશ્ન ક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખો.

Write the same question number in answer book as mentioned in the question paper.

1. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સૂત્રો સોદાહરણ સમજાવો : 8
Explain any **two** of the following Sutras with example :
(1) પ્રાતિપદિકાર્થલિङ्गपरिमाणवचनमात्रे प्रथमा ।
(2) कर्तुरीप्सिततमं कर्म ।
(3) अकथितं च ।
(4) उपान्वध्याङ्वसः ।
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો : 6
Write a short notes on any **two** of the following :
(1) मुनित्रयम्
(2) कारकम्
(3) कर्म
(4) अधिकारः
2. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સૂત્રો સોદાહરણ સમજાવો : 8
Explain any **two** of the following Sutras with example :
(1) कर्तृकरणयोस्तृतीया ।
(2) दिवः कर्म च ।
(3) स्पृहेरीप्सितः ।
(4) रुच्यर्थानां प्रायमाणः ।

- (B) तृतीया विभक्तिना उपयोगो उदाहरण सहित यथो. 6
Explain with illustrations of the uses of तृतीया विभक्ति: ।

अथवा/OR

- चतुर्थी विभक्तिना उपयोगो उदाहरण सहित यथो.
Explain with illustrations the uses of चतुर्थी विभक्ति: ।

3. (A) नीचेनामांथी कोर्पण भे सूत्रो सोदाहरण समजावो : 8

Explain any **two** of the following Sutras with example :

- (1) भीत्रार्थानां भयहेतुः ।
- (2) षष्ठी शेषे ।
- (3) कर्तृकर्मणोः कृति ।
- (4) यस्य च भावेन भावलक्षणम् ।

- (B) नीचेनामांथी कोर्पण भे उपर टूकनोध लपो : 6

Write a short notes on any **two** of the following :

- (1) अपादानम्
- (2) निर्धारणम्
- (3) उपयोग
- (4) अधिकरण

4. नीचेनामांथी कोर्पण भे उपर टूकनोध लपो : 14

Write a short notes on any **two** of the following :

- (1) वैदिक संस्कृत अने अवेस्तानी तुलना करो.
Compare वैदिक संस्कृत & अवेस्ता ।
- (2) केन्तुम वर्गनी भाषाओनो परिचय आपो.
Introduce the languages of 'केन्तुम्' class.
- (3) भाषाओनुं आनुवंशिक वर्गीकरण आपो.
आनुवंशिकम् वर्गीकरणम् of languages.
- (4) सतम् वर्गनी भाषाओनो परिचय आपो.
Introduce the languages of सतम् वर्ग.

Answer the following questions given below :

(1) પાણિનિના વ્યાકરણનું નામ શું છે ?

What is the name of Panini's grammar ?

- (a) વાર્તિક (b) અષ્ટાધ્યાયી
(c) સિદ્ધાન્તકૌમુદી (d) મહાભાષ્ય

(2) કર્તૃકારક સંજ્ઞા કરનારું સૂત્ર કયું છે ?

Which is the Sutra for કર્તૃકારકસંજ્ઞા ?

- (a) ભુવઃ પ્રભવઃ (b) કર્મણિ દ્વિતીયા
(c) ષષ્ઠી ચ અનાદરે (d) સ્વતન્ત્રઃ કર્તા

(3) કરણકારક અર્થ અભિવ્યક્ત કરવા માટે કઈ વિભક્તિ પ્રયોજાય છે ?

Which વિભક્તિ is used to express કરણકારક ?

- (a) તૃતીયા (b) સપ્તમી
(c) પ્રથમા (d) ચતુર્થી

(4) _____ હિતમ્ ।

- (a) બ્રાહ્મણેન (b) બ્રાહ્મણાય
(c) બ્રાહ્મણસ્ય (d) બ્રાહ્મણમ્

(5) _____ પરાજયતે ।

- (a) અધ્યયનાત્ (b) અધ્યયનમ્
(c) અધ્યયનસ્ય (d) અધ્યયનેન

(6) _____ નિલીયતે કૃષ્ણઃ ।

- (a) માત્રે (b) માતુઃ
(c) માત્રા (d) માતરમ્ ।

(7) સ્પેનિશ ભાષા એ _____ શાખાની ભાષા છે.

Spanish Language is _____ branch of language.

- (a) ઇટાલિક (b) કેલ્ટિક
(c) જર્મનીક (d) તોચારી

(8) વિશ્વમાં બોલાતી ભાષાઓ _____ છે.

Languages spoken in the world are _____ .

- (a) 2500 (b) 3500
(c) 3000 (d) 250

(B) જોડકાં જોડો :

6

Match the column :

અ	બ
(1) કર્મણિ	સ્પૃહ્યતિ
(2) સાધકતમં	પ્રથમા
(3) પુષ્પેભ્યઃ	દ્વિતીયા
(4) સમ્બોધને ચ	પચ્ચમી
(5) અપાદાને	અધિકરણમ્
(6) આધારઃ	કરણમ્
